

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บัตรรายการเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของห้องสมุดที่จะนำผู้ใช้เข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ในห้องสมุดได้อย่างสะดวกและรวดเร็วด้วยตัวเอง เพียงแต่ผู้ใช้ทราบชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หรือหัวเรื่องที่ต้องการค้น ผู้ใช้ก็สามารถเข้าถึงทรัพยากรห้องสมุดที่ต้องการได้โดยเสียเวลาน้อยที่สุด ในขณะที่เดียวกันบัตรรายการก็เป็นหลักฐานแสดงถึงหนังสือที่ห้องสมุดมีอยู่ซึ่งให้ประโยชน์แก่บรรณารักษ์ในการปฏิบัติงานทั้งงานเทคนิคและงานบริการของห้องสมุดด้วยเช่นกัน

สัญลักษณ์ อ่าพ่วงศ์ (2510 : 1) ให้ความหมายของบัตรรายการว่าบัตรรายการคือ บัตรที่บันทึกรายการต่าง ๆ ที่ผู้อ่านควรทราบเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่ม ได้แก่ ชื่อผู้แต่งทั้งนามจริงและนามแฝง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้าหรือจำนวนเล่ม ภาพประกอบ ชื่อหนังสือชุด โฉนดหรือรายละเอียดอื่น ๆ ที่มีค่าควรแก่การบันทึกไว้ เช่น บรรณานุกรม การพิมพ์ในโอกาสต่าง ๆ คำอธิบายเพิ่มเติมซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น ๆ ตีขึ้น นอกจากนี้ยังมีรายการเลขเรียกหนังสือ รายการสุดท้ายที่ลงในบัตร ได้แก่ แนวสืบค้น

บัตรรายการหนังสือที่ใช้กันในปัจจุบัน ใช้กระดาษหนาประมาณ 250 ปอนด์ ขนาดมาตรฐาน 3x5 นิ้ว หรือ 7.5x12.5 เซนติเมตร ด้านล่างของบัตรเจาะรูสำหรับร้อยบัตรเข้าลิ้นชักตู้บัตร เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1/4 นิ้ว

ห่างจากขอบล่างประมาณ $1/4$ นิ้ว (อัมพร ทีชะระ 2524 : 54)

หน้าที่ ความสำคัญและประโยชน์ของบัตรรายการ

บัตรรายการเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับห้องสมุด เปรียบเสมือน
ดรรชนีของวัสดุห้องสมุดที่มีอยู่ และจัดเรียงอย่างเป็นระบบ (Borkowski 1975 :
321) ห้องสมุดจัดทำบัตรรายการหนังสือเพื่อช่วยให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดได้ใช้ค้นหา
หนังสือที่ต้องการได้โดยสะดวกและง่ายดาย และจะได้ทราบว่าหนังสือเล่มนั้น ๆ
เก็บไว้ ณ ที่ใดในห้องสมุดอีกด้วย (สุทธิลักษณ์ อ่ำพันวงศ์ 2510 : 1)

หอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี

ประวัติและการดำเนินงาน

หอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
สร้างขึ้นด้วยการริเริ่มและดำเนินการของ ฯพณฯ พันเอกถนัด คอมันตร์
อธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และเป็นกรรมการมูลนิธิ
จอห์น เอฟ. เคนเนดี แห่งประเทศไทย จึงได้นำเรื่องเข้าปรึกษากรรมการ
ของมูลนิธิฯ เพื่อขอความช่วยเหลือในการก่อสร้าง ซึ่งมูลนิธิจอห์น เอฟ. เคนเนดี
แห่งประเทศไทยได้ใช้งบประมาณก่อสร้างอาคารเป็นเงินทั้งสิ้น 3,595,000 บาท
ได้ทำพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2513 ก่อสร้างเป็นอาคาร 2 ชั้น
ขนาดเนื้อที่ 1,200 ตารางเมตร ติดเครื่องปรับอากาศทั้งหลัง และได้ทำพิธีเปิด
เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2515 เริ่มเปิดบริการตั้งแต่ปีการศึกษา 2516 เป็นต้นมา

ในปี 2529 มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดสร้างอาคารหอสมุดหลังใหม่
เชื่อมต่อด้านหลังของหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี ด้วยงบประมาณแผ่นดินในวงเงิน

33 ล้านบาท ขนาดเนื้อที่ 5,000 ตารางเมตร ติดเครื่องปรับอากาศทั้งหลัง มีที่นั่งอ่านประมาณ 500 ที่นั่ง อาคารหอสมุดใหม่สร้างแล้วเสร็จ (2 ชั้น) ใน เดือนมกราคม 2531 และเปิดให้บริการตั้งแต่ภาคการศึกษาฤดูร้อนของปีการศึกษา 2531 อาคารดังกล่าวยังไม่เสร็จสมบูรณ์ตามแบบแปลนที่สถาปนิกได้กำหนดไว้ (ซึ่งจะเป็นอาคาร 3 ชั้น) ทั้งนี้เนื่องจากความจำกัดในเรื่องงบประมาณ คาดว่าในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) มหาวิทยาลัย คงได้รับงบประมาณต่อเติมในส่วนที่เหลือให้เสร็จสมบูรณ์ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2533 : 4)

ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ใหม่ เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2532 รวมหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี โครงการ จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา หอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร และ ห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นสำนักวิทยบริการ (พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งส่วน ราชการ ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2532 : 1-4) ดังแผนภูมิโครงสร้างสายงานและภาระงานของสำนักวิทยบริการและแผนภูมิโครงสร้าง สายงานและภาระงานของฝ่ายหอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี ในภาคผนวก ก และ ข

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นที่ตั้งของคณะศึกษา- ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมพิเศษ สำนักวิทยบริการ สถาบันอิสลามศึกษา ศูนย์การศึกษาเกี่ยวกับภาคใต้ ปัจจุบันวิทยาเขตปัตตานีมีการเรียนการสอนทั้งใน ระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา โดยมี หอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนัก วิทยบริการ เป็นศูนย์รวมของทรัพยากรห้องสมุดทุกสาขาวิชา เพื่อให้บริการทาง วิชาการแก่อาจารย์ นักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัย ตลอดจนประชาชน

ผู้สนใจทั่วไป นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนในภาคใต้ รวมทั้งเป็นศูนย์ประสานงานให้ความร่วมมือกับหน่วยงานบริการสารนิเทศอื่น ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ

การจัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือ

ทอสมุด จอห์น เอฟ. เดนเนดี สำนักวิทยบริการ ใช้ระบบทศนิยม
 ดิวอี้ (Dewey Decimal Classification) ในการจัดหมวดหมู่หนังสือโดย
 มีงานวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ รับผิดชอบในการจัดหมวดหมู่และทำ
 บัตรรายการหนังสือ

ขอบเขตของงานที่รับผิดชอบ

1. วิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์
 ของทอสมุด จอห์น เอฟ. เดนเนดี ทั้งหมด ยกเว้นบัตรรายการของวัสดุ
 ไม้ตีพิมพ์ ซึ่งงานโสตทัศนวัสดุรับผิดชอบในการจัดทำบัตรรายการ
2. พิมพ์บัตรรายการ บัตรหนังสือ และการเขียนสันหนังสือ
3. การจัดทำบรรณานุกรมหนังสือใหม่ของทอสมุดในแต่ละเดือน
 คู่มือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

American Library Association. Anglo-American Cataloging Rules.

2 nd ed. Chicago, Ill.: ALA, 1985.

Cutter-Sanborn Three Figure Author Table.

Dewey, Melvin. Dewey Decimal Classification and Relative Index.

edited by John P. Comaroni.. (et.al). 20th ed.

New York : Forest Press, 1989.

Hunter, Eric. Examples Illustration AACR 2. London : The

Library Association, 1980.

Sears, Minnis Earl. Sears List of Subject Headings. edited
by Carmen Revita and Caroline Reyes. 13th ed.
New York : H.W. Wilson, 1986.

คณะกรรมการวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา.

หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร :
คณะฯ, 2532.

สุกษิ์ลักษณ์ อ่ำพันวงศ์. หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยฉบับสมบูรณ์
และตัวอย่างบัตร. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2510.

หอสมุดได้นำหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกล-อเมริกัน (Anglo -
American Cataloging Rules) มาใช้ในการทำบัตรรายการของหอสมุด
โดยเริ่มใช้หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 หรือ
AACR 1 ก่อน ต่อมาหอสมุดมีนโยบายที่จะนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงาน
ด้านต่าง ๆ ของหอสมุด จึงได้มีการพิจารณาถึงรูปแบบการลงรายการในบัตรรายการ
และต่อมาในปี พ.ศ. 2528 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัย
ศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ได้ร่วมจัดตั้งหน่วยงานห้องสมุดมหาวิทยาลัย
ส่วนภูมิภาค หรือ PULINET (A Plan for Establishment of Provincial
University Library and Information Network) โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อการพัฒนาด้านทรัพยากรสารสนเทศ การให้บริการสารสนเทศ การส่งเสริมให้
มีการใช้สารสนเทศของห้องสมุดร่วมกัน เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนของห้องสมุด
มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคที่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกัน ตลอดจนเพื่อสร้างฐานข้อมูล
ทางบรรณานุกรม และเพื่อนำเทคนิคใหม่มาใช้ในหน่วยงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยใน

ส่วนภูมิภาค (จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ 2532 : 34-38) ดังนั้น หอสมุดจึงได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงรายการในบัตรรายการจากแบบ AACR 1 มาเป็น AACR 2 โดยมีการตัดทอนรายการบางรายการออกเพื่อให้กระชับรัด แต่ยังคงให้ข้อมูลทางบรรณานุกรมสำคัญ ๆ ครบถ้วน สำหรับขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีดังนี้

1. การให้เลขเรียกหนังสือ

1.1 การให้เลขหมู่หนังสือ หอสมุดให้เลขหมู่หนังสือตามระบบทศนิยมของดิวอี้ ซึ่งแบ่งสรรพวิชาออกเป็น 10 หมวดใหญ่ ๆ คือ 000 (เบ็ดเตล็ดและความรู้ทั่วไป) 100 (ปรัชญา) 200 (ศาสนา) 300 (สังคมศาสตร์) 400 (ภาษา) 500 (วิทยาศาสตร์) 600 (วิทยาศาสตร์ประยุกต์) 700 (ศิลปะ) 800 (วรรณคดี) 900 (ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์)

การให้เลขหมู่และทำบัตรรายการหนังสือสำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษนั้น งานวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการปฏิบัติดังนี้

หนังสือและสิ่งพิมพ์ภาษาฝรั่งเศสและเยอรมัน ได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ภาควิชาภาษาฝรั่งเศสและเยอรมัน ช่วยสรุปเนื้อหาให้เพื่อบรรณารักษ์จะได้ให้เลขหมู่และทำบัตรรายการหนังสือต่อไป

หนังสือภาษาจีน ได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์และนักศึกษาภาควิชาภาษาจีน ช่วยสรุปเนื้อหา และลงรายการในบัตรรายการครบชุด รวมทั้งเขียนรายละเอียดลงในบัตรประจำหนังสือ ช่องบัตรยืม

หนังสือที่อยู่ใน Islamic Collection และที่เป็นภาษามลายู ได้รับความช่วยเหลือจากสถาบันอิสลามศึกษา ช่วยสรุปเนื้อหาและเขียนรายการในบัตรรายการครบชุดให้

หนังสือภาษาญี่ปุ่น ได้รับความช่วยเหลืออาจารย์ภาควิชาภาษาญี่ปุ่น ในการสรุปเนื้อหาและเขียนบัตรรายการครบชุดให้เช่นเดียวกัน

1.2 การให้เลขผู้แต่ง หนังสือภาษาต่างประเทศจะใช้ Cutter-Sanborn Three Figure Author Table หนังสือภาษาไทยจะใช้ เลขผู้แต่งสำหรับหนังสือภาษาไทยของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. การลงรายการในบัตรรายการ จะยึดหลักการลงรายการตาม หลักเกณฑ์การลงรายการ แบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นหลัก นำมาปรับและตัดรายการบางรายการออกเพื่อความเหมาะสมกับสภาพของ ห้องสมุดและสะดวกต่อการใช้ดังนี้

เลขเรียก
หนังสือ

ผู้แต่ง
ชื่อเรื่อง : ชื่อเรื่องย่อ ชื่อเรื่องเทียบเคียง /
ผู้แต่งคนแรก , ผู้แต่งคนที่ 2 ; ผู้แปล. -- ครั้งที่พิมพ์. --
สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์.

จำนวนหน้า. : ภาพประกอบ, ตาราง.

1. หัวเรื่อง--หัวเรื่องย่อ. 2. หัวเรื่อง--หัวเรื่องย่อ.
3. ชื่อเรื่อง. 4. ชื่อชุด

3. การให้หัวเรื่อง บัตรรายการภาษาไทยจะใช้หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของคณะอนุกรรมการวิเคราะห์เลขหมู่และบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศจะให้หัวเรื่องเป็นภาษาอังกฤษโดยใช้หัวเรื่องจาก Sears List of Subject Headings เป็นหลัก ในกรณีที่หัวเรื่อง Sears List of Subject Headings ไม่มีหรือไม่เฉพาะเจาะจง ก็จะใช้หัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันเพิ่มเติม

ประเภทของสิ่งพิมพ์ในหอสมุด

สิ่งพิมพ์ในหอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี ที่ได้รับการจัดหมวดหมู่ และทำบัตรรายการ มีดังต่อไปนี้

1. หนังสือทั่วไป ได้แก่ หนังสือวิชาการ สารคดี บันเทิงคดีต่าง ๆ สำหรับหนังสือบันเทิงคดีนั้นจะไม่ให้เลขหมู่หนังสือ แต่จะให้สัญลักษณ์แทนเลขหมู่หนังสือดังนี้

น (นวนิยาย)

แทนหนังสือบันเทิงคดีภาษาไทย

ย (เยาวชน)

แทนหนังสือสำหรับเยาวชนภาษาไทย

E (Elementary reading) หนังสือสำหรับเยาวชนภาษาอังกฤษ
ดังตัวอย่างบัตรหน้า 25-26

2. หนังสือที่จัดเป็น Collection พิเศษของหอสมุด โดยหอสมุดจะใช้สัญลักษณ์กำกับเหนือเลขเรียกหนังสือและจัดแยกสิ่งพิมพ์ออกเป็นห้องหรือเป็นมุมเฉพาะสิ่งพิมพ์นั้น ๆ เช่น ห้องพุทธทาส หอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า หอจดหมายเหตุ มอ มุมอิสลามศึกษา มุมภาษาจีน มุมภาษาฝรั่งเศส John F. Kennedy Collection ฯลฯ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ห้องสมุด Collection พิเศษ มีดังต่อไปนี้

2.1 ห้องพุทธศาสตร์ เก็บรวบรวมผลงานของท่านพุทธทาสภิกขุ ทั้งที่เป็นหนังสือ เทปคำสอน สไลด์ รวมทั้งผลงานที่เกี่ยวข้องกับท่านพุทธทาส ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยทางหอสมุดจะให้สัญลักษณ์ย่อว่า "พ" (พุทธทาส) และ "Bud" (Buddhadasa) กำกับไว้บนเลขเรียกหนังสือของสิ่งพิมพ์นั้น ๆ สำหรับ บัตรรายการนั้นจัดเรียงรวมกันกับบัตรรายการธรรมดาของหอสมุดที่ตู้บัตรรายการกลาง ดังตัวอย่างบัตรหน้า 27

2.2 หอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือ เรียกสั้น ๆ ว่า สิ่งพิมพ์ มอ เก็บรวบรวมสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยโดยตรง ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยทางหอสมุดจะให้สัญลักษณ์ย่อว่า "มอ" (ย่อจากชื่อมหาวิทยาลัยและพระนามของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และ "PSU" (ย่อจาก Prince of Songkla University) กำกับไว้เหนือเลขเรียกหนังสือของสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ สิ่งพิมพ์ มอ นี้ ไม่อนุญาตให้ยืม ออกนอกหอสมุด ผู้สนใจติดต่อขอใช้บริการได้ที่ห้องจดหมายเหตุและอนุญาตให้ใช้ ภายในหอจดหมายเหตุเท่านั้นสำหรับบัตรรายการนั้นมีให้บริการทั้งหน้าห้องจดหมายเหตุ และตู้บัตรรายการกลางของหอสมุด ดังตัวอย่างบัตรหน้า 28

2.3 Islamic Collection เก็บรวบรวมสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องทางด้านอิสลามศึกษา ใช้สัญลักษณ์ย่อ "I.C." เหนือเลขเรียกหนังสือ ส่วนบัตรรายการนั้นจัดเรียงรวมกันกับบัตรรายการธรรมดาของหอสมุดที่ตู้บัตรรายการกลาง ดังตัวอย่างบัตรหน้า 29

2.4 Malay Collection เก็บรวบรวมสิ่งพิมพ์ ที่เน้นทางด้านภาษามลายู ใช้สัญลักษณ์ย่อ "Mal" เหนือเลขเรียกหนังสือ ส่วนบัตรรายการนั้นจัดเรียงไว้กับบัตรรายการอื่น ๆ ที่ตู้บัตรรายการกลางของหอสมุด ดังตัวอย่างบัตรหน้า 29

2.5. John F. Kennedy Collection ใช้ตัวย่อ "JFK" กำกับเหนือเลขหนังสือ เป็นการเก็บรวบรวมผลงานของประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดี และที่เกี่ยวข้อง บัตรรายการนั้นจัดเรียงร่วมกับบัตรรายการสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ของหอสมุดที่ตู้บัตรรายการกลาง ดังตัวอย่างบัตรหน้า 28

2.6 Chinese Collection เก็บรวบรวมหนังสือและสิ่งพิมพ์ภาษาจีน โดยห้องสมุดจะให้สัญลักษณ์ "Chi" กำกับเหนือเลขเรียกหนังสือ ดังตัวอย่างบัตรหน้า 33

2.7 Japanese Collection เก็บรวบรวมหนังสือและสิ่งพิมพ์ภาษาญี่ปุ่น ใช้สัญลักษณ์ย่อว่า "Jap" อยู่เหนือเลขเรียกหนังสือ ดังตัวอย่างบัตรหน้า 33

2.8 Korea Collection เก็บรวบรวมหนังสือและสิ่งพิมพ์ที่เป็นภาษาเกาหลี ใช้ตัวย่อ "Kor" กำกับเหนือเลขเรียกหนังสือ ดังตัวอย่างบัตรหน้า 31

2.9 French Collection เก็บรวบรวมหนังสือและสิ่งพิมพ์ภาษาฝรั่งเศส โดยใช้ตัวย่อ "Fre" กำกับเหนือเลขเรียกหนังสือ สำหรับบัตรรายการของหนังสือภาษาฝรั่งเศสนี้เรียงแยกจากบัตรรายการภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ โดยแยกเป็นชั้นชั้กบัตรผู้แต่ง ชั้นชั้กบัตรชื่อเรื่องและชั้นชั้กบัตรเรื่อง ตามลำดับ ดังตัวอย่างบัตรหน้า 30

2.10 German Collection หมายถึงหนังสือและสิ่งพิมพ์ที่เป็น ภาษาเยอรมันโดยหอสมุดให้สัญลักษณ์ย่อ "Ger" กำกับเหนือเลขเรียกหนังสือ ดังตัวอย่างบัตรหน้า 30

2.11 หนังสือฉบับเวียน (Curriculum Laboratory) ได้แก่ หลักสูตรประมวลการสอน คู่มือครู และแบบเรียนในระดับต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งทางหอสมุดจัดแยกไว้ต่างหาก โดยใช้สัญลักษณ์ "C.L."

กำกับเหนือเลขเรียกหนังสือไว้ สำหรับบัตรรายการของหนังสือแบบเรียนนี้จะเรียงรวมกันกับบัตรรายการหนังสืออื่น ๆ ของหอสมุดที่ตู้บัตรรายการกลาง ดังตัวอย่างบัตรหน้า 32

3. หนังสืออ้างอิง (Reference Books) หมายถึงหนังสือที่จัดทำโดยมีความมุ่งหมายให้ใช้ค้นหาเรื่อง ข้อมูล หรือข่าวสารเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากกว่าที่จะให้อ่านโดยละเอียดตลอดทั้งเล่ม (จารุวรรณ สินธุโสภณ 2521 : 97) ได้แก่หนังสือประเภท พจนานุกรม สารานุกรม บรรณานุกรม พจนานุกรม ฯลฯ หอสมุดใช้สัญลักษณ์ "อ" สำหรับหนังสืออ้างอิงภาษาไทย และใช้ "Ref" สำหรับหนังสืออ้างอิงภาษาต่างประเทศกำกับไว้เหนือเลขเรียกหนังสือ สำหรับหนังสืออ้างอิงภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ และรวมทั้งหนังสืออ้างอิงของ Collection นั้น ๆ กำกับไว้ได้เลขเรียกหนังสือด้วย เช่น

Ref	Ref	Ref
443	495.1	499.203
G335N	Z63	I82K
Fre	Chi	I.C.

ดังตัวอย่างบัตรหน้า 32-33

4. วิทยานิพนธ์ (Thesis or Dissertation) ได้แก่งานวิจัยที่จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยใช้สัญลักษณ์ "ว" และ "THESIS" กำกับไว้เหนือเลขเรียกหนังสือ วิทยานิพนธ์นี้ทางหอสมุดบริการให้ยืมใช้ภายในหอสมุดเท่านั้น เนื่องจากส่วนใหญ่จะมีเพียงชื่อเรื่องละ 1 เล่ม และทางหอสมุดได้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้โดยจัดตู้บัตรรายการเฉพาะบัตรผู้แต่งวิทยานิพนธ์ไว้ที่มุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งนอกเหนือจากที่จัดเรียงไว้ที่ตู้บัตรรายการกลางของหอสมุด ดังตัวอย่างบัตรหน้า 31

ประเภทของบัตรรายการของหอสมุด

บัตรรายการของหอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี แบ่งเป็น

2 ประเภท คือ

1. บัตรรายการสำหรับผู้ใช้ห้องสมุด หอสมุดจัดบริการบัตรรายการแก่ผู้ใช้ไว้ 3 ประเภท คือ บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง และบัตรเรื่อง

2. บัตรรายการสำหรับบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ จัดไว้ ๗ งาน เทคนิค คือทั้งงานวิเคราะห์เลขหมู่ และบัตรรายการ และงานพัฒนาทรัพยากร ได้ใช้ตรวจสอบในการปฏิบัติงานประจำวัน มี 3 ประเภท คือ บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง และบัตรแจ้งหมู่หนังสือ

การจัดเรียงบัตรรายการในหอสมุด

บัตรรายการในหอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี แบ่งได้

3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มบัตรรายการภาษาไทย กลุ่มบัตรรายการภาษาฝรั่งเศส และกลุ่มบัตรรายการภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ซึ่งบัตรรายการเหล่านี้จัดเรียงแบบแยกตามชนิดของบัตร (Divided Catalog) โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1. บัตรผู้แต่ง จัดเรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่ง ผู้แต่งร่วม ฯลฯ สำหรับหนังสือภาษาไทย และจัดเรียงตามลำดับอักษรของชื่อสกุลผู้แต่งร่วม ฯลฯ สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ รวมทั้งบัตรเพิ่มชื่อบุคคล และชื่อสถาบันด้วย
2. บัตรชื่อเรื่อง จัดเรียงตามลำดับอักษรของชื่อเรื่องและชื่อชุด
3. บัตรเรื่อง จัดเรียงตามลำดับอักษรของหัวเรื่อง และรายการโยงหัวเรื่อง
4. บัตรแจ้งหมู่หนังสือ จัดเรียงตามลำดับเลขเรียกหนังสือ ซึ่งบัตรแจ้งหมู่หนังสือนี้จะมีใช้เฉพาะส่วนที่ปฏิบัติงานของงานวิเคราะห์เลขหมู่ และทำบัตรรายการ และงานพัฒนาทรัพยากรเท่านั้น

เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานที่ทอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี ได้
ดำเนินการไปแล้ว และเพื่อการปรับปรุงงานที่ทำต่อไป อาจารย์ และ
บรรณารักษ์ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับทอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดีในด้านต่อไปนี้เป็นคือ

ผลวิจัย รองสวัสดิ์ (2520) วิจัยเรื่อง "การศึกษาความสนใจใน
การอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการ
ศึกษา 2519" เพื่อสำรวจแนวการอ่านโดยทั่วไปของนักศึกษาแต่ละคณะ โดย
ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการอ่านและการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา
ทั้ง ๓ วิทยาเขต คือวิทยาเขตหาดใหญ่ และวิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า
นักศึกษาร้อยละ 46.7 ใช้ทอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี เป็นประจำ และ
นักศึกษาเห็นว่าทอสมุดมีปัญหาปานกลางในด้านการจัดหาสิ่งพิมพ์เข้าห้องสมุด
ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ส่วนปัญหาด้านอาคาร สถานที่
วัสดุ ครุภัณฑ์ ตลอดจนที่นั่งอ่านหนังสืออยู่ในระดับน้อย

ปี พ.ศ. 2528 สมทรง แจ่มเดชา วิจัยเรื่อง "ความต้องการ
ของอาจารย์และนักศึกษาในการใช้บริการ ทอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี" เพื่อศึกษาความต้องการใน
การใช้บริการด้านต่าง ๆ ของอาจารย์และนักศึกษาในทอสมุด จอห์น เอฟ.
เคนเนดี ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์
และนักศึกษา ร้อยละ 70.59 เห็นว่าห้องสมุดมีความสำคัญที่สุดต่อการเรียน
การสอน การค้นคว้า และการวิจัยต่าง ๆ เอกสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ใน
ห้องสมุดที่อาจารย์และนักศึกษานำมาใช้มากที่สุด คือ หนังสือวิชาการทั่วไป รองลง
มาคือวารสารต่าง ๆ อาจารย์และนักศึกษานำมาใช้บัตรรายการในการค้นหา
สิ่งพิมพ์ที่ต้องการ ปัญหาที่พบคือหนังสือที่ต้องการค้นคว้ามิน้อย แต่ละชื่อเรื่อง
มีน้อยฉบับและยังเก่าล้าสมัย ข้อเสนอแนะคือห้องสมุดควรจัดให้มีวัสดุประกอบ
การเรียนการสอนที่ทันสมัย จัดที่นั่งอ่าน อาคารสถานที่เพิ่มขึ้น ปรับปรุง

งานบริการต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น ควรนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อสามารถให้บริการแก่ผู้ใช้ได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

งานวิจัยทั้งสองเรื่อง เป็นการสำรวจความสนใจในการอ่านและสำรวจความต้องการของผู้ใช้บริการในด้านทั่ว ๆ ไปของห้องสมุดเท่านั้น มิได้ศึกษาเฉพาะงานใดงานหนึ่ง แต่ก็มีบางส่วนที่กล่าวถึงงานการทำบัตรรายการว่าเป็นงานที่ต้องใช้เวลาและเสียค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษาถึงการใช้อัตรารายการในห้องสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงงานการทำบัตรรายการให้เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงวงแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังจะได้เสนอรายละเอียดไว้ในบทต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างบัตรรายการหนังสือของหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี

บัตรรายการหนังสือทั่วไป

615 บัณฑิต สุขศรีงาม
 บ113ก เครื่องเทศที่ใช้เป็นสมุนไพร / บัณฑิต สุขศรีงาม. --
 พิมพ์ครั้งที่ 2. -- กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์, 2527.
 2 เล่ม : ภาพประกอบ

1. เครื่องเทศ 2. ชื่อเรื่อง.

บัตรรายการหนังสือนวนิยาย

๒ ยาชอบ
 บ21๗ ศรีวิวรรตกรรมจากเหนือหมึก / ยาชอบ. -- กรุงเทพฯ :
 ดอกหญ้า, 2531.
 247 หน้า.

1. ชื่อเรื่อง.

บัตรรายการหนังสือเยาวชนภาษาไทย

ย
น31ส

นิคม รุญยวา

สิ่งที่สวยงาม / นิคม รุญยวา ; ภาพประกอบโดยทองฉัตร-
เพชรรัตน์. -- กรุงเทพฯ : เว็คมราย, 2531.

31 หน้า : ภาพประกอบ

ISBN 974-7676-11-7

1. ทองฉัตร เพชรรัตน์.
2. ชื่อเรื่อง.

บัตรรายการหนังสือเยาวชนภาษาอังกฤษ

E
M595P

Metten, Patricia

The power of attitude : featuring the story
of George Washington / Patricia Metten. --
Antioch, Calif. : Systems International, 1981.
64 p. : ill.

1. WASHINGTON, GEORGE, 1732-1799.
2. EASY READING MATERIALS. I. Title.

ภาษาไทย

๗

294.344 พุทธาสภิกขุ

๗๔๔๘

สิ่งที่ต้องหนีให้ดีกว่าปีเถาะ (พระรัตนตรัย, วันเล็ก, นิตยกร
ปีใหม่) / พุทธาสภิกขุ. -- กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร,
2531.

77 หน้า . -- (ชุดลอยปฐม อักขัย ๑๘)

1. ธรรมะ.
2. ธรรม., การปฏิบัติ.
3. ชื่อเรื่อง
4. ชื่อผู้ล

ภาษาอังกฤษ

Bud

294.

34212

B927K

Buddhadasa Bhikkhu

Key to natural truth / Buddhadasa Bhikkhu. --

Bangkok : Dhamma Study & Practice Group, 1988.

xii, 159 p.

1. BUDDHISM.
2. TRUTH
- I. Title.

บัตรรายการสิ่งพิมพ์ในหอจดหมายเหตุ

มอ

373.12

บ19ก

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. คณะศึกษาศาสตร์.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ / คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. -- ปัตตานี : คณะฯ 2521.

24 หน้า : ตาราง

1. คณะศึกษาศาสตร์ 2. ชื่อเรื่อง.

บัตรรายการหนังสือใน JFK Collection

JFK

975.922

B811C

Bradlee Benjamin C.

Conversations with Kennedy / Benjamin
Bradlee. -- New York : W.W. Norton, 1975.

251 p. : ill

ISBN 0-392-30189-3

1. KENNEDY, JOHN F. , 1917-1963.

I. Kennedy, John F. , 1917-1963.

II. Title.

บัตรรายการหนังสือใน Islamic Collection

I.C.
297.01
A136A

عبد القادر عودة
اسلام فلولق دان علماءن / عبد القادر عودة
عبد العزيز المرشدى -- كوتيهارو كنتن : فستاك
امان فريس ١٩٨٢ م
١٥٥ بوك

1. ISLAM-COLLECTED WORKS. 2. ISLAMIC LAW-
INTERPRETATION AND CONSTRUCTION. I. Title.

บัตรรายการหนังสือภาษามลายู

Mal
499.28
H154B

Haji Omar Asmah
Bahasa Iklan perniagaan : satu kajian Bahasa
Retorik / Asmah Binti Haji Omar. -- Kuala Lumpur :
Dewan Bahasa dan Pustaka, Kementerian Pelajaran :
Malaysia, 1984.
59 p.

1. MALAY--LANGUAGE--USAGE. I. Title.

บัตรรายการหนังสือภาษาฝรั่งเศส

Fre
441
W429A

Weiss, Francois
Activités écrites / par Francois Weiss,
Jacqueline Weiss. -- Paris : Hatier, 1985.
63 p.

1. WRITING. 2. FRENCH LANGUAGE--PRONUNCIATION. I. Weiss, Jacqueline. II. Title.

บัตรรายการหนังสือภาษาเยอรมัน

Ger
914.3
B942

Bundesrepublik Deutschland. -- Munchen :
Pro Terra Bucher, 1987.
201 p. : ill.

1. GERMANY--DESCRIPTION AND TRAVEL. I. Title.

บัตรรายการหนังสือเกาหลี

Kor
495.7
S948M

Suk, In Chang
Modern conversational Korean / by Suk In
Chang. -- Seoul : Seoul Computer Press, 1982.
xix, 351 p.

1. KOREAN LANGUAGE--CONVERSATIONS AND PHRASES.
- 2 KOREAN LANGUAGE--WRITING. I. Title.

บัตรรายการวิทยานิพนธ์

THESIS

305. Surin Pitsuwan
89920593 Islam and Malay nationalism : a case study
S961I of the Malay-Muslim of Southern Thailand / by
Surin Pitsuwan. -- Cambridge, Mass. : The
Political Science and Middle Southern Studies
Harvard University, 1982.
297 p.
Thesis (Ph.D. in Political Science)---
Harvard University

1. MUSLIMS-THAILAND. 2. MUSLIMS-THAILAND,
SOUTHERN. I. Harvard University. II. Title.

C.L.

372.19 กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ
 ก17ท หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
 พ.ศ. 2533). -- กรุงเทพฯ : กรมฯ, 2534.
 157 หน้า.

1. การศึกษาชั้นประถมศึกษา--หลักสูตร. 2. ชื่อเรื่อง.

บัตรรายการหนังสืออ้างอิงภาษาไทย

อ

503 สารานุกรมวิทยาศาสตร์ / สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย. --
 ส27 กรุงเทพมหานคร : มาร์เก็ตติ้ง แคนเรีย, 2526.
 6 เล่ม : ภาพประกอบ

1. วิทยาศาสตร์--สารานุกรม. 2. สมาคมวิทยาศาสตร์
 แห่งประเทศไทย. 3. ชื่อเรื่อง.

ref
951.03
263
Chi

中国历史及文化名城词典. 上海.

上海辞书出版社. 1985年12月
第1版. 1987年9月第1次印刷.
885页. 有图画.

2380

1. China--History--Dictionaries.

I. Title.

บัตรรายการหนังสืออ้างอิงภาษาญี่ปุ่น

Ref
445.63
S III K
Jap

SA
酒井克己 他

国語 100点 辞典 / 二

東京: 学研, 1986

320 p. : ill., charts.

ISBN 4-05-100731-6

พจนานุกรมภาษาญี่ปุ่น 100 ข้อ

i. JAPANESE LANGUAGE--DICTIONARIES.

I. Title.

บัตรรายการหนังสืออ้างอิงของสิ่งพิมพ์ใน Islamic Collection

Ref
492.70992
M952K
IC

محمد ادريه عبد الزوالمريوي
تامون المريوي / محمد ادريه عبد الزوالمريوي
سينافورا / : نشتات نامونل
٤٠١ س

1. ARABIC LANGUAGE-DICTIONARIES-MALAYU.
I. Title.

บัตรรายการหนังสืออ้างอิงภาษามลายู

Ref
420. Hawkins, Joyce M.
30992 Kamus Dwibahasa Oxford Fajar Inggeris Melayu :
H393K Melayu-Inggeris / Joyce M. Hawkins. -- 3rd ed. --
Mal Selanger Darul Ehsan : Penerbit Fajar Bakti, 1991.
218 p.
ISBN 967-933-988-2

1. ENGLISH--DICTIONARIES--MALAYU. I. Title.